

MEMO AAN DE RAAD

ZAAKNUMMER: 2023034081

AAN : Commissie Burgers/AZ&C

VAN : College van B&W

NAMENS DEZE : L.J.M. van de Moosdijk

DATUM : 25 april 2023

ONDERWERP : Ondersteuning horecaondernemers

Samenvatting

Tijdens de commissievergadering Burgers/AZ&C d.d. 12 januari 2023 is de brief van KHN Asten met het verzoek tot ondersteuning vanwege kostenverhogingen behandeld. In haar brief d.d. 15 november 2022 doet KHN Asten een dringende oproep aan de gemeente voor ondersteuning aan de sector op welke manier dan ook. Aanleiding hiervoor zijn de alsmaar oplopende kosten waarmee horecaondernemers nu geconfronteerd worden terwijl ze de klap van de coronapandemie nog niet voldoende verwerkt hebben.

Aan de commissie is toegezegd dat wij in gesprek gaan met de horecaondernemers en dat wij de mogelijkheden voor lokale ondersteuningsmaatregelen onderzoeken.

Gesprekken horecaondernemers

Tijdens de commissievergadering heeft wethouder van de Moosdijk ondernemers opgeroepen om met de gemeente in gesprek te gaan over de stijgende kosten. Sindsdien hebben wij met meerdere ondernemers gesproken. De gesprekken geven een waardevolle blik in de situatie waarin veel horecaondernemers zich bevinden.

Ondernemers geven aan dat zij vooral te kampen hebben met:

1. De effecten van twee jaar corona; ondernemers hebben bijna volledig hun reserves moeten aanspreken of zijn leningen aangegaan. Sommige ondernemers kampen met hoge coronaschulden die moeten worden afgelost.
2. Structureel personeelstekort sinds de coronapandemie. Hierdoor moeten meerdere ondernemers noodgedwongen hun zaak eerder sluiten. Ook worden feesten en partijen geannuleerd vanwege een tekort aan personeel.
3. CAO-verhogingen waarbij het minimumloon met 10% stijgt.
4. Inkooprijzen voor grondstoffen zijn gestegen met 15% of meer waardoor horecaondernemers de prijzen moeten ophogen om enige marge over te houden.
5. Forse stijging in energiekosten waarbij horecaondernemers vaak een pand huren en hierdoor niet of niet direct kunnen investeren in het verduurzamen van het pand.

Tijdens de gesprekken werd duidelijk dat wij als gemeente slechts in zeer beperkte mate invloed hebben op de situatie waarin veel horecaondernemers zich bevinden. Als gemeente hebben we namelijk geen invloed op ontwikkelingen in de sector zoals de stijgende inkoopkosten, het oplopende personeelstekort of de energiekosten. Ondernemers zijn hiervoor vooral aangewezen op landelijke steunpakketten zoals het prijsplafond en de Tegemoetkoming Energiekosten-regeling. Tijdens de gesprekken hebben wij de ondernemers gewezen op deze steunpakketten.

Landelijke steunmaatregelen

Prijsplafond

Vanaf 1 januari 2023 geldt een prijsplafond op energie voor alle huishoudens en andere kleinverbruikers, zoals veel mkb, voor de duur van een jaar. Voor gas wordt het maximale tarief €1,45 per m³ tot een verbruik van 1200 m³. Voor elektriciteit wordt het maximale tarief verlaagd tot €0,40 per kWh tot een verbruik tot 2900kWh.

Voor het energieverbruik boven het plafond betalen huishoudens en andere kleinverbruikers het tarief zoals opgenomen in het energiecontract.

Tegemoetkoming Energiekosten-regeling (TEK)

Op 14 oktober 2022 maakte het kabinet de hoofdlijnen bekend van de tegemoetkomingsregeling voor energie-intensieve sectoren, de TEK-regeling. Voor ondernemers met een grootverbruikersaansluiting geldt de TEK-regeling. Hiermee neemt de overheid een deel van de gestegen energiekosten van het energie-intensieve mkb over. De steun is van toepassing over de periode 1 november 2022 tot en met 31 december 2023 (met terugwerkende kracht). Vanaf 21 maart 2023 kunnen Mkb-ondernemingen de TEK aanvragen.

Voorwaarden TEK-regeling

Om in aanmerking te komen voor de TEK-regeling moet een ondernemer aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Minimaal 7 procent van de omzet gaat naar energiekosten;
- Het bedrijf voldoet aan de Europese mkb-definitie;
 - o Het bedrijf heeft minder dan 250 werknemers
 - o Het bedrijf heeft een jaaromzet van maximaal €50 miljoen
 - o Het bedrijf heeft een jaarbalans van maximaal €43 miljoen
- Het bedrijf staat ingeschreven in het KVK Handelsregister.
- Het bedrijf heeft een zakelijk energiecontract op naam van het bedrijf.
- Het bedrijf is vóór 2023 gestart.

Voldoet een ondernemer aan deze voorwaarden dan krijgt hij een deel van het bedrag dat hij meer is gaan betalen voor energie teruggestort. Het bedrag waar de ondernemer recht op heeft wordt berekend aan de hand van een drempelprijs van €1,19 per m³ gas en €0,35 per kWh elektriciteit. Betaalt een ondernemer volgens zijn energiecontract meer dan deze bedragen dan krijgt de ondernemer hier vijftig procent van terug, tot een maximumbedrag van € 160.000,- (bij wijze van voorschot van 35%).

Lokale steunmaatregelen

Het prijsplafond en de TEK-regeling bieden slechts een beetje ademruimte voor horecaondernemers. Sterker nog, het merendeel van de lokale horecaondernemers valt onder de kleinverbruikersaansluitingen of voldoet niet aan een van de andere voorwaarden van de TEK en is daarmee aangewezen op het prijsplafond dat ook voor particuliere huishoudens geldt. Voor velen biedt het prijsplafond onvoldoende tegemoetkoming. Tijdens de gesprekken met ondernemers werden situaties geschetst waarbij de energiekosten verdrievoudigden en men de horecagelegenheid sloot om nog hogere energiekosten zoveel mogelijk te voorkomen. Naast de financiële onzekerheid zorgt dit bij veel ondernemers letterlijk ook tot kopzorgen. Ondernemers waarderen het dan ook zeer dat wij met hen in gesprek zijn gegaan en ze begrijpen dat wij niet alle problemen kunnen oplossen. Toch werd er tijdens de gesprekken gevraagd of de gemeente meer kan doen door te onderzoeken welke lokale steunmaatregelen er mogelijk zijn.

We hebben deze vraag ter harte genomen en een aantal mogelijke lokale steunmaatregelen, specifiek voor de horeca uitgewerkt. Deze zijn terug te vinden in onderstaande tabel.

Deze uiteenzetting van enkele lokale steunmaatregelen kan de commissie helpen in haar overwegingen om een maatregel wel of niet voor te leggen aan de gemeenteraad.

Lokale steunmaatregel	Wat is het?	Wat kost het ons?	Effect voor iedere horecaondernemer?
Generieke maatregel horeca	Eenmalige financiële bijdrage aan alle horecaondernemers, vergelijkbaar met de eenmalige financiële uitkering CTB (coronatoegangsbewijs).	Naar voorbeeld van de bijdrage behorende bij de CTB-check, ontvangen alle horecaondernemers een eenmalige financiële bijdrage. Als per horecaondernemer 1.000,- wordt uitgekeerd komen de totale kosten uit op circa € 40.000,-.	Het betreft een generieke maatregel zodat alle horecaondernemers tegemoet gekomen worden. Deze maatregel kan gezien worden als een gebaar naar de sector. Voor veel ondernemers is 1.000,- niet in verhouding tot de toegenomen kosten.
Huur gemeentegrond t.b.v. exploitatie horecaterras in het geheel niet opleggen voor 2023	Jaarlijks innen wij belasting voor het in gebruik nemen van gemeentegrond voor het exploiteren van een horecaterras. Deze maatregel zet in op het niet in rekening brengen van de terrasbelasting 2023	Als we de terrasbelasting 2023 niet innen dan kost dit ons € 29.408,92	Deze maatregel biedt voor veel horecaondernemers steun. Echter, er zijn ook horecabedrijven die geen terras op gemeentegrond exploiteren. Deze ondernemers zijn dus niet geholpen met deze maatregel.
Tarief huur gemeentegrond t.b.v. exploitatie horecaterras bevrozen voor 5 jaar.	Jaarlijks innen wij belasting voor het in gebruik nemen van gemeentegrond voor het exploiteren van een horecaterras. Het tarief per m2 bedraagt € 27,70. Het tarief wordt ieder jaar geïndexeerd volgens CBS index (ongeveer 2,75%). Deze maatregel zet in op het bevroren van de tarieven per vierkante meter gemeentegrond voor 5 jaar voor zowel de indexering als voor de verhoging. Na deze 5 jaar de tarieven weer indexeren conform de CBS index en verhoging weer toe te staan.	Het bedrag dat we niet innen over een periode van 5 jaar, komt op ongeveer € 4.040,00. Daarna gaan we weer indexeren. De samengestelde interest hebben we niet meegenomen in deze berekening. Buiten de indexering om gaan wij de huur voor het innemen van gemeentegrond tussentijds niet verhogen. Het bedrag dat we daardoor mislopen kunnen we niet vaststellen. De laatste verhoging die heeft plaatsgevonden is in 2015 geweest.	Deze maatregel biedt voor veel horecaondernemers steun. Echter, er zijn ook horecabedrijven die geen terras op gemeentegrond exploiteren. Deze ondernemers zijn dus niet geholpen met deze maatregel.
Legeskosten evenementenvergunning verlagen	De horeca organiseert jaarlijks veel evenementen. Voor het in behandeling nemen van een evenementenvergunning worden leges in rekening gebracht. Bij een evenement vanaf 150 personen tot 500 personen bedragen de legeskosten € 297,35 en voor een evenement vanaf 500 personen bedragen de legeskosten € 445,95. Een maatregel kan zijn om de leges voor het in behandeling nemen van een evenementenaanvraag te verlagen.	Als we een representatief jaar pakken (2019 vanwege corona) dan hebben we 39 standaard evenementen (tot 500 personen) en 16 grote evenementen (meer dan 500 personen). Als we de leges met 50% verlagen dan hebben we in totaal € 9.365,65 minder aan legesinkomsten per jaar. - 39 x € 297,35 = € 11.596,65 en 39 x € 148,68 = € 5.798,52. Bij grote evenementen: -16 x € 445,95 = € 7.135,20 en 16 x € 222,97 = € 3.567,52 Totaal is dit dus € 5.798,52 + € 3.567,52 = € 9.366,04 minder aan legesinkomsten per jaar.	Deze maatregel biedt voor een aantal horecaondernemers steun. Echter, er zijn ook horecabedrijven die geen evenementen organiseren. De maatregel kan wel stimuleren dat meer ondernemers evenementen gaan organiseren.
Legeskosten evenementenvergunning bevrozen voor 5 jaar	De horeca organiseert jaarlijks veel evenementen. Voor het in behandeling nemen van een evenementenvergunning worden leges in rekening gebracht. Bij een evenement vanaf 150 personen tot 500 personen bedragen de legeskosten € 297,35 en voor een evenement vanaf 500 personen bedragen de legeskosten € 445,95. Voorgesteld wordt om de leges voor het in behandeling nemen van een evenementenaanvraag voor 5 jaar te bevroren. Dus geen indexering en geen tussentijdse verhoging.	Het bedrag dat we niet innen over een periode van 5 jaar, komt op ongeveer € 3.000,-. Daarna gaan we weer indexeren. De samengestelde interest hebben we niet meegenomen in deze berekening. Buiten de indexering om gaan wij de legeskosten tussentijds niet verhogen.	Deze maatregel biedt voor een aantal horecaondernemers steun. Echter, er zijn ook horecabedrijven die geen evenementen organiseren. De maatregel kan wel stimuleren dat meer ondernemers evenementen gaan organiseren.

Tabel 1: mogelijke lokale ondersteuningsmaatregelen horeca.

Naast deze mogelijke maatregelen ter ondersteuning van de horecaondernemers, heeft het college al enkele maatregelen toegezegd. Deze zijn in tabel 2 opgenomen.

Lokale steunmaatregel	Wat is het?	Wat kost het ons?	Effect voor iedere horecaondernemer?
Extra terrasverruiming om niet toestaan	Tijdens de coronapandemie kregen horecaondernemers de ruimte om extra terrasuitbreidingen op straat te plaatsen en zo de 1,5 meter maatregel te respecteren. Nadat de meeste coronamaatregelen waren afgeschaft, hebben we de horeca in 2022 wederom om niet toegestaan dat zij extra terrasuitbreidingen plaatsten met als kanttekening dat dit alleen kan met in acht nemen van de bereikbaarheid van voetgangers en fietsers. Deze maatregel zet in op het wederom om niet toestaan van de extra terrasuitbreidingen.	De extra terrasuitbreidingen worden net als tijdens de coronamaatregelen om niet toegestaan. Dit levert geen inkomstenderving op vs de huidige situatie. Sterker nog, de extra terrasuitbreidingen zorgden de afgelopen jaren voor veel positieve signalen van centrumbezoekers.	Deze maatregel biedt voor veel horecaondernemers steun. Echter, er zijn ook horecabedrijven die geen terras op gemeentegrond exploiteren. Deze ondernemers zijn dus niet geholpen met deze maatregel. Het verschil met de andere maatregelen is dat deze maatregel de gemeente geen geld kost en als blijk van tegemoetkoming aan de sector gezien mag worden.
Pilot verruiming openingstijden omzetten in definitieve bepaling APV	Sinds enkele jaren geldt in Asten een pilot voor de verruiming van de openingstijden. Uit evaluaties blijkt dat deze pilot een succes is. Deze maatregel zet in op het afronden van de pilot en de verruiming van de openingstijden op te nemen in de APV.	Hier zitten geen structurele kosten aan verbonden voor de gemeente	De verruiming van de openingstijden geldt voor horecaondernemers in de kernen
Pilot verruiming openingstijden buitentaps tijdens evenementen	Tijdens evenementen moet de muziek uit om 0.30 uur waarna de buitentaps om 01.00 uur moeten sluiten. Ondernemers ervaren dan overlast / problemen met klanten die van buiten naar binnen willen terwijl de horecazaak binnen al vol staat. Dit leidt tot overlast op straat. Deze maatregel zet in op het bij wijze van pilot de sluitingstijd voor de buitentaps te verlengen met een half uur. Dit kan een positieve uitwerking hebben op het verminderen van de overlast op straat.	Hier zitten geen structurele kosten aan verbonden voor de gemeente	Dit geldt bij evenementen

Tabel 2: reeds genomen lokale ondersteuningsmaatregelen horeca.

Bijlagen: (indien van toepassing noem bijlage met Document-nr.)

Documentnr. 2022095466 – Verzoek om ondersteuning ivm kostenverhogingen